

GUIA DOCENT DE L'ASSIGNATURA

Titulació acadèmica		Batxillerat / Grau Teologia / Història, Arqueologia i Arts Cristianes			
Assignatura		1EA01I - 1G1004 INTRODUCCIÓ A L'ANTIC TESTAMENT			
Any	2021-22	Curs	Primer	Valor lectiu	5 ECTS
Període lectiu	1er semestre	Hores setmanals		3	Àrea
Professor/a	Dr. Joan Ramon Marín Torné			Llengua	Català

Descripció/Justificació

Molts lectors cristians experimenten serioses dificultats per a entendre el Primer (Antic) Testament (Escriptures Sagrades Jueves) i més encara per a integrar-lo en el marc de la seva fe. Això es deu, generalment, tant a la manca de coneixement d'aquests textos com als prejudicis i pressupòsits amb que ens acostem a ells.

El text del Primer Testament constitueix un concentrat de literatura antiga, d'historiografia antiga, d'experiència religiosa... (més o menys fins al domini romà sobre Palestina) que transmet la revelació d'un Déu totalment present en les vicissituds humanes dels pobles del Pròxim Orient Antic. En aquest sentit, es pot dir que res d'humà (ni en el contingut que transmet el Primer Testament ni en l'aproximació que nosaltres hi podem fer) no és aliè a la percepció de la divinitat –sigui la del poble d'Israel o les divinitats dels altres pobles veïns. Al mateix temps res no impedeix una aproximació crítica al text bíblic. Al contrari. L'experiència que configura les persones i els col·lectius s'encabeix en una *història* (en històries) personal i col·lectiva que té com a marc de referència una *geografia*. Els *escrits* plasmen les experiències vitals, la transmissió d'allò «més sagrat» que algú pot tenir: una manera de viure que representi per a tothom autèntica vida.

Aquesta assignatura proporciona un coneixement crític global i bàsic de la formació de la Llei – els Profetes – els (altres) Escrits, a través de l'experiència de l'antic poble d'Israel. A partir d'aquesta base es podrà fer un posterior aprofundiment en altres tractats bíblics i teològics.

El cristianisme organitza les seves pròpies Escriptures entorn d'aquest Primer Testament, al qual s'hi afegeix un «Nou Testament» (concernint Jesús de Natzaret) que s'hi refereix constantment.

Requisits i orientacions prèvies

- Coneixement de història i geografia general
- Coneixements bàsics de teoria literària
- Temps per «llegir» i reflexionar

Objectius

1. Prendre consciència de la importància i del valor de l'estudi del Primer Testament per la cultura occidental.
2. Conèixer les etapes i esdeveniments claus de la història de l'antic Israel (Israel bíblic).
3. Conèixer i distingir les diferents parts de l'Antic Testament i els seus gèneres literaris.
4. Practicar la lectura crítica d'una selecció de textos fonamentals del Primer Testament.

Competències

1. Habilitats de gestió de la informació (buscar i analitzar informació de fonts diverses: Diccionaris Bíblics, introduccions a l'Antic Testament, Literatura comparada...).
2. Reconeixement de la diversitat i la multiculturalitat, especialment en el camp de l'experiència religiosa i l'expressió d'aquesta
3. Capacitat per connectar els coneixements adquirits amb altres àrees de coneixement, p. ex. en relació a la Teologia Fonamental, i a les diverses perspectives filosòfiques: antropologia, psicologia, fenomenologia, coneixement, llenguatge, hermenèutica)
4. Motivació per la qualitat (física i de contingut) del que s'estudia

Continguts

1. GEOGRAFIA, AQUEOLOGIA I HISTÒRIA BÍBLIQUES
2. ANTROPOLOGIA BÍBLICA
3. EL TEXT BÍBLIC – HERMENÈUTICA
4. APROXIMACIÓ A LA TORÀ
5. APROXIMACIÓ ALS PROFETES
6. APROXIMACIÓ ALS ESCRITS
7. POSSIBILITATS D'UNA TEOLOGIA DEL PRIMER TESTAMENT

Metodologia d'ensenyament-aprenentatge

La metodologia d'ensenyament combina la classe magistral amb altres metodologies actives que demanen la implicació dels estudiants individualment i en grup: recerca, lectura, discussió i elaboració de la informació.

L'assignatura té 5 ECTS (= 125 hores). Aquestes hores es distribueixen de la següent manera:

- hores presencials (43%), que inclouen les classes, les activitats a l'aula i les tutories.
- hores personals de l'alumne (57%), que inclouen les hores personals d'estudi, i les hores de programació i realització de les activitats i exàmens.

Evidentment, bona part del temps (presencial i personal) se centrarà en la lectura i comentari del text bíblic.

Avaluació

L'avaluació del curs és continuada.

La Unitat 7 (Teologia AT) és una unitat de síntesi del curs i no compta per l'avaluació.

Criteris d'avaluació:

S'avaluen les quatre competències mencionades més amunt.

Tècniques d'avaluació:

*Treball de reflexió personal setmanal a través d'una pregunta que el professor formularà. Debat i comentari. COMPETÈNCIA 2

*Lectura d'unes poques pàgines d'un llibre/article seguint el temari del curs (3 lectures, una per cadascuna de les tres primeres unitats del curs) i informe escrit breu. COMPETÈNCIA 1

*Comentari escrit (en grup) d'un text bíblic (3 comentaris, un per cadascuna de les últimes unitats del curs) COMPETÈNCIA 3

*Qüestionari final a classe. COMPETÈNCIA 4)

Bibliografia bàsica

AA. VV. *La Biblia en su entorno*, Introducción al estudio de la Biblia 1, Estella: Verbo Divino 1990.

ANDIÑACH, P. R., *Introducción hermenéutica al Antiguo Testamento*, Estella: Verbo Divino 2012.

BILLON, G. *Introduction à l'Ancien Testament (Mon ABC de la Bible)* Paris: Éditions du Cerf 2018.

BONORA, A. (ed.), *Espiritualidad del Antiguo Testamento*, Nueva Alianza 122, Salamanca: Sígueme 1994.

BRUEGGEMANN W., *Teología del Antiguo Testamento: un juicio a Yahvé. Testimonio, disputa, defensa*, Salamanca: Sígueme 2007.

DIETRICH, W. (ed.), *Die Welt der Hebräischen Bible. Umfeld – Inhalte – Grundthemen*, Stuttgart: Kohlhammer 2017.

FINKELSTEIN, I. – SILBERMAN, N. A., *La Biblia desenterrada*, Siglo XXI: Madrid 2003.

GARBINI, G., *Historia e ideología en el Israel antiguo*, Barcelona: Bellaterra 2002.

GREER, J. S. – HILBER, J. W. – WALTON, J. H. (eds.), *Behind the Scenes of the Old Testament: Cultural, Social, and Historical Contexts*, Grand Rapids (MI): Baker Academic 2018.

HALLO, W. W. – YOUNGER, K. L. (eds.), *The Context of Scripture: Canonical Compositions, Monumental Inscriptions, and Archival Documents from the Biblical World*, (4 volums) Leiden: Brill 1997-2016.

KESSLER, R., *Historia social del antiguo Israel*, Salamanca: Sígueme 2013.

LURKER, M., *Diccionario de imágenes y símbolos del Antiguo Testamento*, Córdoba: El Almendro 1994.

MORGAN, D. F. (ed.), *The Oxford Handbook of the Writings of the Hebrew Bible*, Oxford – New York: Oxford University Press 2019.

PONTÍFICIA COMISSIÓ BÍBLICA, *La interpretació de la Bíblia en l'Església*, Barcelona: Claret 1994.

RÖMER T – MACCHI J-D. – NIHAN C. (Eds.), *Introducción al Antiguo Testamento*, Bilbao: Desclée de Brouwer 2008.

SCHMID, K., *Theologie des Alten Testaments (Neues Theologische Grundrisse)* Tübingen: Mohr Siebeck 2019.

—, *Historia literaria del Antiguo Testamento. Una introducción*, (Biblioteca de Ciencias Bíblicas y Orientales 13), Madrid: Trotta 2019.

SEIJAS, G. (dir.), *Historia de la literatura hebrea y judía*, Madrid: Trotta 2014.

SICRE, J. L., *Introducción al Antiguo Testamento*, Estella: Verbo Divino 2011.

SKA, J. L., *Los enigmas del pasado. Historia de Israel y relato bíblico*, Estella: Verbo Divino 2003.

- , *Introducción al Antiguo Testamento*, Santander: Sal Terrae 2012.
- , *Compendio de Antiguo Testamento. Introducción, temas y lecturas*, Estella: Verbo Divino 2017.
- SOGGIN, J. A., *Nueva Historia de Israel, de los orígenes a Bar Kokhba*, Bilbao: Desclée de Brouwer 2003.
- STRANGE, J., *Atlas de la Biblia*,. Barcelona: Claret – ABCat – UBS 1999 (trad. Pere Casanellas).
- TOORN, K. van der, *God in Context: Selected Essays on Society and Religion in the Early Middle East*, (FAT 123) Tübingen: Mohr Siebeck 2018.
- TREBOLLE, J., *La Biblia judía y la Biblia cristiana. Introducción a la historia de la Biblia*, Madrid: Trotta 1993.
- WOLFF, H. W., *Antropología del Antiguo Testamento*, (Biblioteca de Estudios Bíblicos 5), Salamanca: Sígueme 1975.